

καὶ τὰ δύο: λογικότητα καὶ ἄ-λογον γεγονός. Ὁ Πλάτων δὲν φρονεῖ ὅτι ὁ κόσμος τοῦ γίνεσθαι εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῆ ἔντελῶς ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Εἰς τὸν Τίμαιον (29 C) ἀναφέρει ὅτι μόνον ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς πιθανότητος (εἰκότα μὴ θοῦν) εἶνε δυνατὸν νὰ συλλάβωμεν τὸν κόσμον ἢ πιθανότης αὐτὴ βραδύται ἐπὶ τῆς ἀντικειμενικῆς φύσεως τῶν πραγμάτων καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς ἀγνοίας μας. Εἰς μὲν ἄλλην σειρὰν ἰδεῶν (Φιλ. 59 A) ὑποστηρίζει ὅτι ὁ ἐν τῷ χρόνῳ ὑπάρχων κόσμος στερεῖται σταθερότητος (βεβαιότητος) συνεπῶς καὶ ἡ γνώσις αὐτοῦ θὰ στερεῖται ἐπίσης σταθερότητος. Αἰτιολογεῖται μὲν περὶ αὐτοῦ εἶνε μόνον κατὰ προπέγξιαν ἀληθεῖς καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀντικαθίστανται διαρκῶς ὑπὸ ἄλλων. Κατὰ ταῦτα ὁ κόσμος εἶνε θέατρον συγκρούσεων: ἔχομεν τὴν διαδικασίαν τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἀκαθόριστου, τὸν ἀνταγωνισμὸν μετὰ τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων, τὴν σχετικὴν ἐπιτυχίαν ἐν τῇ προσηγορίῃ, τὴν διαρκῆ ἀποτυχίαν. Ὁ διαδικαῖος χαρακτήρ τοῦ μικοῦ εἶνε ἡ πηγὴ τοῦ ἠθικοῦ προβλήματος.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν κλίσιν τοῦ μικοῦ δυνάμεθα νὰ διατυπώσωμεν διαφόρους εἰδικὰς παρατηρήσεις. α') Καίτοι ἐκίστη ἀνάμιξις εἶνε ἡ συνάντησις ὄλων τῶν δημιουργικῶν παραγόντων, ὅμως εἰς ἐκίστην ἐξ αὐτῶν εἷας ἐκ τῶν δημιουργικῶν παραγόντων φαίνεται νὰ κυριαρχῆ ἀπὸ εἰδικῆς ἀπόψεως. Ἡ ψυχὴ εἶνε μία ὁλοκλήρωσις ὄλων τῶν παραγόντων, πρωτίτως ὅμως ἐκφοῖζει τὸν τύπον τοῦ εἶναι τοῦ Θεοῦ, καθότι ἡ ψυχὴ εἶνε κίνησις κινεῖσθαι ἑαυτήν. Αἱ μορφαί, καὶ εἰδικῶς αἱ ἀνώταται μορφαί καὶ κατηγορίαι ἐκδηλώνουσι ἰδιαιτέρως τὸν χαρακτήρα τοῦ Πέριτος, ἐνῶ τὰ φυσικὰ ἀντικείμενα εὐρίσκονται πλησιέστερον πρὸς τὸ Ἄπειρον.

β') Ὑπάρχουσι βεθμοὶ ἀναμίξεως—δηλαδὴ βεθμοὶ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιβολῆς τοῦ Πέριτος ἐπὶ τοῦ Ἄπειρου. ἔχομεν μίγματα τὰ ὅποια εἶνε καλῶς ἀναμεμυγμένα καὶ ἄλλα τὰ ὅποια δὲν εἶνε (Φιλ. 61 B). Ἐκ τούτου ἐπιταῖ ὅτι τὰ μίγματα ἀποτελοῦν μίαν κλίμακα, μίαν ἱεραρχικὴν τάξιν τῶν ὑπάρχόντων πραγμάτων. Εἰς τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνος συναντῶμεν μίαν ἱεραρχικὴν τάξιν τῶν πολιτευμάτων, ἀπὸ τῆς ἀριστοκρατίας μέχρι τῆς τυραννίας, μίαν ἱεραρχικὴν τάξιν τῶν εἰδῶν τοῦ ἔρωτος εἰς τὸ Συμπόσιον, τὴν κλίμακα τοῦ ὄντος καὶ τῆς

γνώσεως ἐκτεινομένην ἀπὸ τῆς διαλεκτικῆς μέχρι τῶν κυμαινομένων ἐνιυπώσεων τῶν αἰσθήσεων, τὴν κλίμακα τῶν ἀρετῶν, τῶν ψυχῶν καὶ καθ' ἑξῆς. Τὸ νὰ εὐρίσκεται τι ὑψηλότερον εἰς τὴν κλίμακα σημαίνει ὅτι εἶνε πλησιέστερον εἰς τὸ νοητὸν παρὰ εἰς τὸ αἰσθητόν, σημαίνει ὅτι εἶνε μίγμα εἰς τὸ ὁποῖον τὸ Πέρασ ἐκνυρίαρχησεν ἐπιτυχῶς τοῦ Ἄπειρου. Συνεπῶς ὅσον ὑψηλότερον εἶναι τὸ μίγμα, κατὰ τοσοῦτον εἶναι πλέον συμπαγές καὶ ὁλοκληρωμένον, πλέον διαρκές. Παραδείγματος χάριν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς εἶνε μίγμα τοιοῦτον ὥστε νὰ παραμένῃ ἀδιάλυτος, ἐνῶ ἡ ἐμπαθῆς ψυχὴ εἶνε θνητή. Αἱ διαβιθμίσεις τῆς μίξεως ἀντιπροσωπεύουν βαθμοὺς ἀφαιρέσεως ἀντιπροσωπεύουν προσέγγισιν πρὸς τὸ ὄριον τοῦ καθαροῦ καὶ τοῦ ἐναργῶς. Ὁ νοῦς τὸ «θυμοειδές» («θυμὸς») καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν εἶνε μίγματι εἰς κατιούσαν κλίμακα ἀπὸ ἀπόψεως τῆς καθαρότητος. Ὁ νοῦς εἶνε καθαρὸς καθόσον ἔχει καθωρισμένην δργάνωσιν καὶ δεικνύει ἐναργῶς μίαν μορφήν· ἐνῶ αἱ ὁρέξεις εἶνε συγκεχυμένα καὶ ἀμυδρῶς μόνον καθωρισμένα. Ἐφ' ὅσον ἀνερχόμεθα τὴν κλίμακα αἱ μορφαὶ ἀποχωρίζονται ἀλλήλων καὶ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ κατανείμωμεν τὰ ἀντικείμενα ὑπὸ ἀκριβῶς καθωρισμένας κλάσεις ἀποχωρίζοντες αὐτὰ τελείως ἀπὸ ἄλλας κλάσεις. Ἐφ' ὅσον ὅμως κατερχόμεθα τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω: τὰ φυσικὰ ἀντικείμενα, παραδείγματος χάριν, εἶνε ἀσαφῆ· εἶνε συγχρόνως ἄσπρα καὶ μαῦρα, καλὰ καὶ κακά, ἀληθῆ καὶ μὴ ἀληθῆ.

Ἡ θεωρία περὶ τῶν βαθμῶν τῆς ἀναμίξεως εἶνε ἡ βᾶσις τῆς Πλατωνικῆς ἐννοίας περὶ ἱεραρχικῆς τάξεως, καὶ κατὰ τελευταῖον λόγον, τοῦ ὀρθολογισμοῦ του. Ἡ κατάταξις εἰς ἀνώτερα καὶ κατώτερα εἶνε ἡ ἀρχὴ τῆς διαιρέσεως κατὰ τὴν ὁποῖαν προχωροῦμεν ἀπὸ μίαν περιεκτικωτέραν πρὸς μίαν ὀλιγώτερον περιεκτικὴν κλάσιν· ἡ δὲ κατάταξις εἰς κλάσεις εἶνε ἡ ὀργανωτικὴ ἀρχὴ τῆς ἐπιστήμης.

γ) Ἐκτὸς ὅμως τῆς ὄντολογικῆς ἔχομεν ἐπίσης καὶ μίαν αἰτιολογικὴν ἱεραρχικὴν τάξιν τῶν ἀναμίξεων. Τὸ ἀνώτερον εἶνε αἰτία τοῦ κατωτέρου, κατευθύνει αὐτὸ καὶ μεριμνᾷ περὶ αὐτοῦ. Οὕτω ὁ νοῦς διευθύνει τὸ πνεῦμα (τὸ θυμοειδές), καὶ τὸ πνεῦμα διευθύνει τὰς ὀρμάς, ὁλόκληρος δὲ ἡ ψυχὴ διευθύνει τὸ σῶμα. Ὁ Θεὸς (ὁ ὁποῖος δὲν εἶνε μίγμα) δημιουργεῖ τοὺς θεοὺς (οἱ ὁποῖοι εἶνε μίγματα) καὶ οὗτοι πλά-

λιν δημιουργοῦν τὰς ἴννητὰς ψυχάς. Ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου δημιουργεῖ καὶ διευθύνει τὰς ἐπὶ μέρους ψυχάς. Κατὰ ταῦτα, αἱ γενικώτεραι ἔννοιαι καὶ κατὰ τελευταῖον λόγον ἡ ἰδέα τοῦ Ἁγαθοῦ, γεννοῦν τὰς εἰδικὰς ἔννοιαι· τὰ γενικὰ πάλιν, ἔξηγαῦν καὶ ὀργανώνουν τὴν πείραν τῶν αἰσθήσεων. Ὁ φιλόσοφος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸ σπήλαιον παρατηρεῖ τὰς σκιὰς ἔχων ὑπ' ὄψιν του τὰ ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα εἶχεν εἰδῆ ὅταν ἦτο ἔξω εἰς τὸ φῶς.

Ἱεραρχικὴ τάξις ὑφίσταται καὶ μεταξὺ τῶν δημιουργῶν. Ὁ δημιουργὸς δημιουργεῖ ἕνα ὃν τὸ ὁποῖον πάλιν δημιουργεῖ ἕν κατώτερον ὃν. Τὸ δημιουργημὰ μεταλαμβάνει τῆς φύσεως τοῦ δημιουργοῦ καὶ εἶνε ὡς ἐκ τούτου καὶ αὐτὸ δημιουργικὸς παράγον. Ὁ Ἁγιάτατος δημιουργὸς δημιουργεῖ δι' ἐνδουμάσων, ἀκριβῶς ὅπως ὁ πολιτικὸς χρησιμοποιεῖ ὑπουργοὺς καὶ κήρυκας διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὰς προθέσεις του καὶ διὰ νὰ διαβιβάσουν τὰς διαταγὰς του, ἐνώ αὐτὸς μένει ἀργός (II σ λ. 305 D). Οὕτω ὁ θεὸς χρησιμοποιεῖ τοὺς δαίμονας, ἕνας τῶν ὁποίων εἶνε ὁ Ἴερός. Ὁ θεὸς δημιουργεῖ ἕνα πρῶτον μῆγμα τὸ ὁποῖον κατόπιν γίνεται ὁ δημιουργὸς τοῦ Σύμπαντος. Τὸ σημεῖον ταῦτα θὰ κατωπτη σαφέστερον μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὅλης μελέτης· εἰς τὸ στυδίον ποὺ εὐρίσκειται αὕτη εἶνε μεβαίως δυνατόν νὰ παραθεώσωμεν παραδείγματα ἀλλὰ δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τὰ ὑποστηρίξωμεν. Ἄς ὑποθέσωμεν, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι ἔξετάζωμεν τὴν ἀκόλουθον ὡς ὀντολογικὴν ἱεραρχικὴν τάξιν τῶν μιγμάτων: α) τὸ Ἴερος (δὲν εἶνε μῆγμα), β) τὰς ἀνωτάτας ἔννοιαι ἢ κατηγορίας (ἔτερον, τὸ αὐτό, εἶναι κτλ.), γ) τὰς μορφὰς οἷον ἄνθρωπος, δικαιοσύνη, λευκόν, δ) τὰ κατ' ἕκαστον. Λέγομεν ὅτι ἡ τάξις αὕτη εἶνε καὶ αἰτιολογικὴ ἱεραρχικὴ τάξις ὑπὸ τὴν εἰρησ ἔννοιαν: ἡ πρώτη ἀνάμιξις τοῦ Ἴερατος πρὸς τὸ Ἄπειρον ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὰς κατηγορίας. Ἡ ἀνάμιξις, μετὰ ταῦτα, τῶν κατηγοριῶν μὲ τὸ Ἄπειρον, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὰς μορφὰς. Ἡ ἀνάμιξις πάλιν τῶν μορφῶν καὶ τοῦ Ἄπειρου μᾶς δίδει τὰ κατ' ἕκαστον. Μὲ μίαν λέξιν ἡ ἀνωτέρα ἀνάμιξις εἶνε αἰτία τῆς κατωτέρας, διότι ἀποτελεῖ συστατικὸν στοιχεῖον αὐτῆς.

Ὁ θεωρία τῆς κλίσεως τοῦ μικτοῦ, ὡς ἐκτίθεται αὕτη εἰς τὸν Φίληβον, δὲν ἔτυχε τῆς δεούσης προσοχῆς ἀπὸ μέρους τῶν μαθητητῶν τοῦ Πλάτωνος. Ὁ ρόλος τῆς ἰδέας τοῦ μικτοῦ εἶνε νὰ δώσῃ

μίαν μεταφυσικὴν ὑπόστασιν εἰς τὰ συγκεκριμένα πράγματα. Καίτοι τὸ μικτὸν φέρεται ὡς ἀποτέλεσμα τῶν λοιπῶν τριῶν παραγόντων, περιγράφεται μολταῦτα πάλιν καὶ ὡς ἓνας ἐξ αὐτῶν: τὸ εἶναι περιλαμβάνει τὸ μικτὸν ὡς ἰσότημον μὲ τοὺς ἄλλους παράγοντας. Ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως, τὸ μικτὸν εἶνε τόσο ἀνώτατον καὶ τελευταῖον ὅσον καὶ οἱ ἄλλοι παράγοντες, ἴσως ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι ὅπως τὸ μικτὸν εἶνε ἀποτέλεσμα τῶν δημιουργικῶν παραγόντων οὕτω καὶ ἐκεῖνοι πάλιν ἔχουν τὸ εἶναι αὐτῶν ἐν τῷ μικτῷ.

IV. Ἡ τετάρτη κλάσις τοῦ ὄντος ἀποκαλεῖται ἡ Αἰτία καὶ χαρακτηρίζεται ἐπίσης ὡς δημιουργικὴ ἐνέργεια—τὸ ποιοῦν (Φιλ. 26 E): ποιεῖ τὸ μικτὸν (Φιλ. 27 B)· μὲ ἄλλας λέξεις, εἶνε ὁ παράγων ὁ ὁποῖος συνδέει τὸ νοητὸν μὲ τὸ αἰσθητὸν, τὸ πεπερασμένον μὲ τὸ ἄπειρον, καὶ οὕτω προκαλεῖ τὴν γένεσιν τοῦ κόσμου. Ὁ δημιουργὸς ὄχι μόνον ἀπεργάζεται τὴν γένεσιν τοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ διατηρεῖ καὶ διευθύνει αὐτὸν (30 Δ). Χαρακτηρίζεται ὡς ψυχὴ καὶ ὡς νοῦς. Οὕτω βλέπομεν ὅτι εἰς τὸν Φίληβον ἡ Αἰτία περιγράφει τὸν αὐτὸν παράγοντα ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸν Δημιουργὸν τοῦ Τιμαίου.

Ὁ Πλάτων μᾶς προειδοποιεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὴν Αἰτίαν πρὸς ἐκεῖνα ποὺ ἐξυπηρετεῖ τὴν αἰτίαν (27 A). Τὸ πρῶτον ὀδηγεῖ, τὸ δεύτερον ἀκολουθεῖ (27 A). Τὸ ὑπηρετοῦν εἶνε τὸ ὑλικὸν ὄργανον τῆς αἰτίας, εἶνε δηλονότι ἡ φυσικὴ αἰτιότης ἡ ὁποία μεταβιβάζει ἀπλῶς χωρὶς νὰ ἔχη πρωτοβουλίαν. Ὁ ὑπουργὸς ἐκτελεῖ μίαν διαταγὴν τὴν ὁποίαν δὲν ἐξέδωκεν αὐτός· ἐνῶ ὁ βασιλεὺς ἐκδίδει τὰς ἰδίας ἑαυτοῦ διαταγὰς καὶ δὲν λαμβάνει ποτὲ τοιαύτας (Πολ. 260 E). Ὁμοίως ὁ στρατηγὸς εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος γινώσκει πῶς νὰ διευθύνῃ τὸν πόλεμον ἀλλὰ δὲν εἶνε ὁ ἀρμόδιος νὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ γίνῃ πόλεμος. Ἡ ἐκλογή τῶν σκοπῶν ἀνήκει εἰς τὸν βασιλέα (Πολ. 305). Ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ ὑπουργὸς εἶνε βοηθοὶ τοῦ πολιτικοῦ· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ μηχανικὴ αἰτιότης εἶνε βοηθητικὴ αἰτία τοῦ Θεοῦ (Φιλ. 646), Τιμ. 33 A). Εἰς τὸν Θεὸν κατὰ ταῦτα ἀνήκουν καὶ τὰ δύο ἔργα νὰ δίδῃ τὴν πρώτην ὥθησιν εἰς τὴν κίνησιν καὶ νὰ ἐκλέγῃ τὴν κατεύθυνσίν της.

Οὕτω βλέπομεν ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιπροστίθεται εἰς τοὺς λοιποὺς μεταφυσικοὺς παράγοντας· καίτοι εἶνε παρῶν ἐντὸς αὐτῶν (Φιλ. 30 B),

είνε όμως διακεκριμένος αὐτῶν (Φιλ. 27 Β). Είναι ἄξιον ἀπορίας πῶς ὁ Ἀριστοτέλης κατηγορήσε τὸν Πλάτωνα ὅτι παρβίδη τὴν ἐνεργὸν αἰτίαν, ὅταν εἰς τὸν Φιληβόν ὁ Πλάτων τονίζει μὲ τόσην ἐπιμονὴν τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς. Ἐπὶ πλέον τὰ τέσσαρα εἶδη τοῦ εἶναι τοῦ Πλάτωνος ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς τέσσαρας αἰτίας τοῦ Ἀριστοτέλους.

V. Εἰς τοὺς τέσσαρας μέχρι τοῦδε ἐκτελέντας δημιουργικοὺς παράγοντας εἶνε δυνατὸν νὰ προσθέσωμεν ὡς τοιοῦτον καὶ τὸν Ἔρωτα. Ὁ κόσμος ὑφίσταται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μίσην τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὰ ὑπερβατικά πράγματα. Ὁ κόσμος τῆς πείρας δὲν εἶνε ἀτάκτου, δὲν δεῖδει ἐξήγησιν τοῦ ἑαυτοῦ του· ἡ πείρα ἔχει ἀνάγκη νὰ συμπληρωθῇ διὰ τῆς μεταφυσικῆς θεωρίας. Ὁ κόσμος εἶνε μέλος μιᾶς κοινωνίας· ἐνῶπι ὁ φιλόσοφος δὲν ἀναχετῆται αὐτὸν πρὸς τοὺς δημιουργικοὺς παράγοντας, ὁ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὑπάρχων κόσμος παρουσιάζει κενά, εἶνε ἓνα ἀίνιγμα. Ὁ Ἔρωτα εἶνε ὁ συνεκτικὸς κολικός ὁ ὁποῖος συνδέει τοὺς δημιουργικοὺς παράγοντας πρὸς τὸ δημιούργημα—εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ διαμέσου, ὁ δεσμὸς μεταξύ τοῦ ἀπολύτου καὶ τοῦ σχετικοῦ. Ἔρωτα δὲν εἶνε πρὸς μίαν διάφορον ἔκφρασις διὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἐνέργειαν ἢ ὁποῖα ἐκδηλοῦται εἰς τὸ σύνολον τοῦ ἔργου. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναφορᾶς αὐτῆς ὑπάρχει καὶ εἰς τὰ δύο μέρη. Εἰς τὸ Συμπόσιον ὁ Ἔρωτα περιγράφεται ὡς ἡ ἐπιθυμία καὶ τῆσις τοῦ θνητοῦ πρὸς τὸ αἰθέριον, τοῦ πραγματικοῦ πρὸς τὸ ἰδανικόν. Καί, ἀντιστρόφως, εἰς τὸν Τίμαιον καὶ εἰς τοὺς Νόμους βλέπομεν περιγραφομένην τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ διὰ τὸν κόσμον. Ὁ φιλόσοφος εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σπήλαιον καὶ νὰ ἀναζητήσῃ τὸν Ἥλιον τοῦ ἀγαθοῦ· ὁ φιλόσοφος πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπήλαιον καὶ νὰ διαλύσῃ τὸ σκότος του μὲ τὸ φῶς τοῦ Ἥλιου.

Ἔχομεν ὅμως καὶ ἓνα ἀ-λογικὸν ἔρωτα (Φαῖδρος 238 Α). Εἶνε δὲ οὗτος ἡ γοητεία καὶ ἔξασκεῖ τὸ Ἄπειρον ἐπὶ τῶν θνητῶν ὄντων. Ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἔχομεν τὴν ἔλξιν τοῦ Ἀγαθοῦ, τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀνθρωπότητας εἰς κατῆστασιν δικαιοσύνης ὁπὸ τὴν διακυβέρνησιν τοῦ φιλοσόφου-βασιλέως· τὴν ἀνοδὸν τῆς ψυχῆς μέχρι τῆς ἐκστατικῆς θέας τοῦ Κάλλους. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔχομεν ἐκφυλισμὸν καὶ θάνατον τὰ ὁποῖα προκαλεῖ ἡ εἰσβολὴ τῆς ἀτάκτου βίας εἰς τὴν ζωὴν

τῶν ὄντων καὶ ἡ ἀκαταγώνιστος διείσδυσις καὶ ἐπικράτησις τοῦ πάθους. Ἐξ ὅλων τούτων σχηματίζεται ὁ κύκλος τῆς ἀνυψώσεως καὶ τῆς καταπτώσεως.

Ἡ ἰδέα τοῦ Ἔρωτος ἐν μέρει μόνον ἐκφράζει τὸ ἐνδιαμέσον. Ἐκ παραλλήλου μὲ τὸν Ἔρωτα ἔχομεν τὸ φῶς τὸ ὁποῖον ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Ἡλίου τοῦ Ἀγαθοῦ, καὶ ἄλλα πνεύματα τὰ ὁποῖα ὅλα ὁμοῦ ἀποτελοῦν τὴν κλάσιν τῶν δαιμόνων τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία εἶνε νὰ συνδέῃ τὸν κόσμον τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον τῶν θνητῶν. Ὁ Ἔρωτος εἶνε ἰσπλῶς μιᾶ εἰδικῆς περιπτώσεως ἐκδηλώσεως τοῦ γενικοῦ παράγοντος τοῦ ἐνδιαμέσου, τοῦ δεσμοῦ μεταξὺ τῶν ἀντιθέτων.

* * *

Ἰῶμεθα τώρα εἰς θέσιν νὰ συνοψίσωμεν τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα. Ἡ ἀνάλυσις τῆς μεταφυσικῆς καταστάσεως μᾶς ἀπέδωκε τὸν Θεὸν ἢ τὴν Αἰτίαν, τὸ Παράδειγμα ἢ τὸ Πέρας· τὸ Ἀγαθὸν ἢ τὴν Ἀρχὴν τοῦ Ἀρίστου· τὸ Δεχόμενον ἢ τὸ Ἄπειρον· τὸ Δημιούργημα ἢ τὸ Μικτὸν καὶ τέλος τὸν Ἔρωτα ἢ τοὺς δαίμονας. Ὁ Θεὸς περιλαμβάνει τὸν κόσμον τῶν ψυχῶν· τὸ Πέρας περιέχει ἐν ἑαυτῷ τὴν κλάσιν τῶν μορφῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν σχέσεων; Ὁ Ἔρωτος γενικεύεται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐνδιαμέσου· τὸ Ἀγαθὸν εἶνε ἰσοδύναμον πρὸς τὸ αἰραῖον.

Εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον εὐρίσκομεν ὅλα τὰ στοιχεῖα διὰ νὰ συνθέσωμεν τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Πλάτωνος, ὅλα τὰ γράμματα διὰ νὰ συναρμολογήσωμεν τὰς συλλαβὰς καὶ τὰς ἐκφάνσεις τῆς σκέψεώς του. Ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν εἶνε μιᾶ τοιαύτη συλλαβή. Ὁ κατάλογος ὅμως οὗτος ἔχει σπουδαιότητα πρὸς τὸ φθάνει πολὺ πέραν τῶν ὁρίων τῆς σκέψεως αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος· μᾶς παρέχει δηλαδὴ ἓνα σύνολον ἐννοιῶν ἐκτάκτως καταλλήλων διὰ νὰ ἐρμηνεύσωμεν τὴν παγκόσμιον πείραν τῆς ἀνθρωπότητος, μίαν ποικιλίαν ἀπόψεων ὁμοία πρὸς τὴν ὁποίαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν περιεκτικότητά της, νομίζομεν ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἄλλη ἔκτοτε.

᾽Ο Ἔρωτος εἶναι τὸ πρωτότυπον τῶν γνωστῶν εἰς ἡμᾶς θεωριῶν τῆς ζωτικῆς δυνάμεως, τῆς θελήσεως — τοῦ — ζῆν, τοῦ élan vital. Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ Ἀγαθοῦ καὶ τοῦ εἶναι (ἢ ὁποῖα ὅμως εἶνε ἔξ

Ίσου ταυτότης) εἶνε ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ γνώμονος καὶ τοῦ πραγματικοῦ, μεταξὺ ἀξίας καὶ ὑπάρξεως. Ἡ ἰδέα τοῦ Ἀπειροῦ παρέχει τὴν ἐννοίαν τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος, τοῦ καταλείπου ἐκείνου τῆς πείρας τὸ ὅποιον παρουσιάζει ἐς αἰεὶ ἀδιαπέραστον εἰς τὸν νοῦν. Ἡ ἰδέα τοῦ Πέρατος, ὡς προαπαιτούμενου διὰ πᾶσαν ὑπάρξιν, εἶνε ἡ ἰδέα τῶν μαθηματικῶν σχέσεων ὡς εὐρισκομένων εἰς τὴν βίαν πάσης ἐξηγήσεως τῆς Φύσεως. Ἐκ τῆς ἐνοίας τῆς ψυχῆς γεννᾶται ἡ ἰδέα τῆς αὐτενεργείας καὶ αὐτομάτου ἐνεργείας — καὶ μάλιστα κατ' ἀρχὴν πάσης ἐνεργείας ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀδραϊνείαν. Δυνατὸν αἱ ἐννοιαὶ αὗται νὰ ὑπερκυλύπτουν ἐν μέρει ἀλλήλας, δυνατὸν ἴλαι ὁμοῦ νὰ συναντῶνται εἰς μίαν σύνθετον ἐννοίαν, μία ἐκάστη ὅμως ἐξ αὐτῶν ἀντιπροσωπεύει μίαν διαίφορον ἔμφασιν, εἴαν ὅχι μίαν διαίφορον διάρθρωσιν. Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ ἀγαθοῦ εἶνε ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς λελογισμένης βουλήσεως καὶ τῶν μέτρων ἀξιῶν πρὸς τὰς ὁποίας εὐρίσκειται ἀντιμέτωπος. Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ Πέρατος καὶ τοῦ Ἀπειροῦ εἶνε ἡ ὄψις τῆς ἀντιθέσεως μεταξὺ κλασικισμοῦ καὶ ρωμαντισμοῦ εἰς τὴν τέχνην, μεταξὺ τοῦ Ἀπολλωνιακοῦ καὶ τοῦ Διονυσιακοῦ στοιχείου, μεταξὺ λογικοῦ καὶ πάθους, μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν ἀξιῶν ἰσορροπίας καὶ ἀναλογίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς ὑπερβολῆς. Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ Θεοῦ καὶ Λεχομένου εἶνε ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τελειολογίας καὶ γυμναῖ συμβεβηκότος. Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ δημιουργήματος καὶ τῶν δημιουργικῶν παραγόντων εἶνε ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ φαινομένου καὶ τοῦ ὑπερβατικοῦ, μεταξὺ τοῦ σχετικοῦ (τοῦ ἐξαρτωμένου) καὶ τοῦ ἀπolutοῦ (τοῦ αὐτάρκους) ἡ σχέσις μεταξὺ τῶν δύο ἀποτελεῖ τὸν χῶρον ἐντὸς τοῦ ὁποίου λαμβάνουν χώραν αἱ κινήσεις τῆς ἀνόδου καὶ τῆς καθόδου, τῆς ἐπαγωγῆς καὶ τῆς ἀπαγωγῆς, τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως.

Εἶνε ἀναντιρρήτως κάπως αὐθαίρετον τὸ νὰ θεωρήσωμεν αὐτοὺς καὶ μόνους τοὺς παράγοντας ὡς τὰς πρωταρχικὰς ἐννοίας εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Πλάτωνος, καθὼς καὶ τὸ νὰ διακρίνωμεν ἐκάστην ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν λοιπῶν. Ὁ Φίληβος ἀναιρέσει ὅπως μόνον τέσσαρας ὁ Τίμαιος μόνον τρεῖς ἐξ αὐτῶν. Συνεπῶς δὲν προτινόμεν τὸν κατάλογον τοῦτον ὡς ἀπόλυτον ἀλλὰ μόνον ὡς ἓνα σύνολον ἐννοιῶν ποὺ θὰ μᾶς διευκολύνῃ εἰς τὸ νὰ συνθέσωμεν τὴν σκέψιν τοῦ

Πλάτωνος. Δηλοῦμεν δὲ καὶ πάλιν ὅτι εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Πλάτωνος οἱ παράγοντες α) ἀξία, β) τάξις, γ) κίνησις εἶνε διακεκριμένοι παράγοντες (οἱ ὅποιοι ὁμῶς σχετίζονται ἀμοιβαίως). Ἦδη καὶ μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα θὰ υποβάλωμεν γενικὰς τινὰς σκέψεις ἐπὶ τοῦ χάρτου τούτου τῆς μεταφυσικῆς καταστάσεως.

Ἐἰς τὸν κατάλογον δὲν γίνεται μναία ἀρχῆς τινος τοῦ κακοῦ. Τὸ ἄπειρον δὲν εὐρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Ἄγαθόν· τὸ Δεχόμενον δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλ' εἶνε οὐδέτερον. Πρὸς τούτοις δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα τι ἢ ὑλικόν. Τὸ μῖγμα εἶνε μία γένεσις, δὲν εἶνε στατικόν τι. Βεβαίως αἱ ἰδέαι εἶνε σταθεραὶ καὶ ἀμετάβλητοι ἀλλὰ δὲν εἶνε πρᾶγματα, αἱ δὲ ψυχαὶ εἶνε κινήσεις. Ἡ θέσις τῆς κινήσεως μεταξὺ τῶν τελευταίων συστατικῶν δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ. Ἰσχυρὰ πολὺ συχνὰ ἡ θεωρία τοῦ Πλάτωνος περὶ τοῦ εἶναι ἡρμηνεύθη ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῇ βίψει τοῦ κόσμου τῶν μορφῶν καὶ ἡ κίνησις ἀπωθιῖτο μικρὰν εἰς τὸ πεδῖον τοῦ μὴ ὄντος· καὶ ὁμῶς καὶ αἱ ψυχαὶ εἶνε πραγματικόν τι καὶ εἶνε κινήσεις ἂν καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν αὐτὰς ἀπὸ τὴν ῥοήν, ὅπως πρέπει νὰ διακρίνεται ἡ αὐτόματος ἀπὸ τὴν ἐξαρτωμένην ἢ παθητικὴν κίνησιν. Κατὰ ταῦτα ἡ κίνησις εἶνε πρᾶγματι πραγματικὴ, ὄντος ὄν.

Καίτοι ὁ Πλάτων εἶνε ὡς θὰ ἐλέγουμεν σήμερον ἀντιφαινομενολογικός, καίτοι ἡ ἔννοια τοῦ ὑπερβατικοῦ εἶνε ἔννοια βασικὴ τῆς θεωρίας αὐτοῦ, ἡ μέθοδος του ὁμῶς εἶνε ἐμπειρική.

Δὲν ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ ὀρισμοῦ ἀλλ' ἀπὸ τὸ δεδομένον, ἀπὸ τὸν πραγματικὸν κόσμον ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ ἀποκαλοῦμεν τὸ πᾶν (ὄλον) (Φιλ. 28). Ἐἰς τὸν Ἰίμαιον χρησιμοποιεῖ ὡς ἀφετηρίαν τὸν ἐν τῷ χρόνῳ κόσμον, φέρεται δὲ κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ Παραδείγματος ὑπὸ τῆς ἀποπείρας αὐτοῦ νὰ δώσῃ μίαν ἐξήγησιν τοῦ πραγματικοῦ κόσμου. Ἐἰς τὸν Φίληβον (29—30) φθάνει εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ Νοῦ ἀπὸ τὴν μελέτην τοῦ περὶ αὐτὸν κόσμου. Ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἔχει νοῦν καὶ ψυχὴν — αὐτὴ εἶνε ἡ οὐσία τῶν λεγομένων του — κατ' ἀνάγκην θὰ ὑπάρχει νοῦς καὶ ψυχὴ καὶ εἰς τὴν Αἰτίαν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ μέθοδος τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖ πιστῶς πάντοτε ὁ Πλάτων· προχωρεῖ δηλαδή ὅπως ὁ φιλόσοφος κατὰ μῆκος τῆς διηρημένης γραμμῆς, ἀπὸ τοῦ καθ' ἕκαστον εἰς τὸ γενικόν. Οὕτω εἰς τὸν

Φαίδωνα (100—105), όμοίως και εις τόν Παρμενίδην (129) ή θεωρία τών ιδεών εμφανίζεται άπλώς ώς μία υπόθεσις διὰ νά εξηγηθοῦν τὰ προβλήματα και αἱ αντιφάσεις τοῦ κόσμου τῆς δόξης.

Ἡ μεταφυσική κατὰστασις εἶνε πολυσύνθετος· ὁ κόσμος δὲν εἶνε δυνατὸν νά περιορισθῆ εἰς ἓνα και μόνον παρὰγοντα· αἱ αἰτίαι αὐτοῦ εἶνε περισσότεραι· Ὁ Θεός, τὸ Παράδειγμα, τὸ Δεχόμενον· Τὰ εἶδη τοῦ εἶναι εἶνε πλειότερα. Εἰς τὸν Φίληβον (27 Β), λέγεται περὶ τοῦ Θεοῦ ὅτι εἶνε διάφορος τών άλλων (ἱκανῶς ἕτερος ἐκεῖνων)· περιορίζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπὸ τοῦ μέτρου τοῦ Ἀγαθοῦ και ἀφ' ἑτέρου ὑπὸ τοῦ Δεχομένου. Διὰ τὸν λόγον τούτων ἡ δημιουργία εἶνε ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ἀρίστη.

Ὁ Θεός δὲν εἶνε ἀπόλυτος· τίποτε ὡς τοιοῦτον δὲν εἶνε ἀπόλυτον. Κανείς ἐκ τών ειδικῶν παρὰγοντων δὲν εἶνε δυνατὸν νά χαρακτηρισθῆ ὡς τὸ Ἴεν· πάντοτε ὑπάρχει και κάτι τι ἄλλο. Δὲν ὑπάρχει εἰς αὐτὸν κανένα «Ἴεν» ὡς τὸ τοῦ Παρμενίδου, κωμῖα τὰ πάντα περικλείουσα «Οὐσία» ὡς ἡ τοῦ Σπινόζα. Ὁ Πλάτων δὲν εἶνε μυστικιστῆς διὰ τὸν ὅποιον ἔστι τὰ πράγματα νά συνονοῦνται εἰς μίαν ἀπλὴν ἐνότητα. Τὸ νά εἶνε τι ἄπειρον, ἄνευ τέλους, ἰσοδυναμεῖ διὰ τὸν Πλάτωνα μὲ τὸ νά εἶνε ἀκαθόριστον· κατὰ συνέπειαν «εἶναι» σημαίνει ὅτι εἶνε καθωρισμένον, ἔτι ἀποκλείει. Τελειότης δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νά περιλαμβάνη τὰ πάντα. Ἐπιμένως τὸ κατὰ τελευταῖον λόγον πραγματικὸν εἶνε μία κοινωνία ὄντων εὐρισκομένων εἰς ἀντίθεσιν πρὸς ἄλληλα. Ἄμει δασθῆ τὸ ἓν, ἔχομεν ἐπίσης και τὰ πολλά· και πάλιν, ἀπὸ τών πολλῶν ἀνάγκη νά προχωρῶμεν πρὸς τὸ Ἴεν. Τὸ νά συλλαμβάνωμεν διὰ τῆς σκέψεως σημαίνει νά συγκρίνωμεν, νά διακρίνωμεν και νά σχετίζωμεν.

Ὅχι δὲ μόνον ἡ μεταφυσική κατὰστασις εἶνε πολυσύνθετος, ἀλλὰ και ἓνας ἕκαστος ἐκ τών ἀπαρτιζόντων αὐτὴν παρὰγοντων εἶνε και αὐτὸς πολυσύνθετος. Τὸ Παράδειγμα εἶνε ἓνα ὄν τὸ ὅποιον ἔχει ζωὴν και ἀποτελεῖται ἐκ διαφόρων ὀργάνων· εἶνε μορφή ἀποτελουμένη ἐκ μορφῶν. Τὸ Πέρας ὑποδιαιρεῖται εἰς τὰς μορφάς και εἰς τὰς μαθηματικὰς σχέσεις. Ἡ εἰσβολὴ τοῦ Πέρατος ἐντὸς τοῦ Ἀπείρου δὲν λαμβάνει χώραν κατὰ τρόπον ἀπλοῦν ἀλλὰ σύμφωνα μὲ ὁρισμένας μορφάς και

αναλογίας αι όποϊαι εκφράζονται δια τών μαθηματικών σχέσεων. *Ο Πλάτων δμιλει περί του Πέρατος, κατόπιν δέ και περί του Πειπερασμένου (εκεϊνο τó όποϊον έχει τó Πέρασ», «ó εκγονος του Πέρατος». Φιλ. 24 Α). *Αλλά και τó "Απειρον επιδέχεται διακρίσεις έντός έαυτού, τουτέστιν ως άκαθόριστον κατά ποιόν, ως άκαθόριστον κατά ποσόν. *Ο Πλάτων αναφέρει ότι και τά δύο, τόσον τó Πέρασ όσον και τó "Απειρον είναι έσχιμένα και διεσπαρμένα (Φιλ. 23 Ε). *Εν συνόψει, έαστος εκ τών δημιουργικών παραγόντων είναι εις και πολλά, και τουτο ανεξαρτήτως τής σχέσεως αυτού προς τόν έν τώ χρόνω υπάρχοντα κόσμον. *Υπάρχει κάτι τó πρωταρχικώς πολυσύνθετον εις τούς δημιουργικούς παράγοντας. Οίτω, επίσης, ó θεός γεννά υποδεεστέρους θεούς, οι όποϊοι πάλιν δημιουργούν άλλας ψυχάς και άλλους κόσμους. *Η ιδέα τών πολλών θεών είναι δυνατόν να θεωρηθῆ ως επιβίωσις του παλαιού πολυθεϊσμού. Δια τόν Πλάτωνα όμως, τó πολυθεϊσμόν τών θεών πηγάζει εκ του λογικού χαρακτήρος του Θείου: είναι διαίρεσις, είναι τά πολλά έν τώ ένί "Οπου υπάρχει Είναι εκεί υπάρχει και ιεραρχική τάξις. Τα πολιτεύματα κατατάσσονται κατ' αντισταν σειράν, ακριβώς όπως και τά μέρη τής ανθρωπίνης ψυχής ή τά είδη, αι μορφαι τής γνώσεως. *Η ιεραρχία τών θεών απολήγουσα εις τόν Θεόν είναι ανάλογος προς τήν ιεραρχίαν τών μορφών απολήγουσαν εις τó *Αγαθόν.

*Ας επανέλθωμεν όμως εις τó πρωταρχικόν πολυσύνθετον ως εκ του όποιου εις τήν μεταφυσικην κατάστασιν είναι δυνατόν να διακρίνωμεν τόν Θεόν, τó *Αγαθόν, τó Δεχόμενον και τήν κλάσιν του Μικτού. Το πολυσύνθετον τουτο δέν πρέπει να ερμηνευθῆ ως παραδοχή μιᾶς πολλότητος ανεξαρτήτων πρώτων αιτίων, διότι τά τελευταία ανώτατα στοιχεΐα εύρίσκονται εις άμοιβαίαν προς άλλα σχέσιν. Είναι σημαίνει δύναμις, τουτέστι συσχετίσις (Σοφιστής 247 Ε). τίποτε δέν υφίσταται απομονωμένον (Φιλ. 63 Β). Το σύνολον τών όντων δέν είναι ή απόλυτος ένότης άλλ' ούτε και ή απλή και απόλυτος πολλότης. : α) ó Θεός είναι αγαθός· ή ψυχή είναι συγγενής προς τας ιδέας. β) Αι μορφαι έχουν όντότητα έν συσχετίσει προς τήν κίνησιν και προς τήν ψυχήν (Σοφιστής 248). γ) Το *Αγαθόν είναι τó ωραϊον, τó άρμονικόν, τó τακτικόν· τουτέστι συντελείται δια του

Πέρατος. δ) Οὐχ ἦντον αἱ μορφαὶ ἔχουν ὑπαρξιν μόνον ἐφ' ὅσον μεταλαμβάνουν τοῦ Ἄγαθου. ε) Ὁ Θεὸς καὶ αἱ Μορφαὶ σχετίζονται ἐσωτερικῶς πρὸς τὸ Δεχόμενον κατὰ σκοτεινόν τινα τρόπον. Ὁ Θεός, λέγει ὁ Πλάτων, πείθει τὴν ἀναγκαιότητα· ὁ σκοπὸς συνεργάζεται μετὰ τὴν ἀναγκαιότητα. Ἐάν ὁμοίως ὁ Θεὸς εἶνε εἰς θέσιν νὰ πείθῃ τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ Δεχόμενον ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ ἐννοῇ. Ὁμοίως δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν εἰς τὸν Θεὸν νὰ διαμορφώσῃ ἐκ τοῦ μὴ ἔχοντος ὄντα ἓνα τακτοποιημένον κόσμον, ἐάν τὸ Πέρατος καὶ τὸ Ἄπειρον δὲν εἶχαν ἐντὸς ἑαυτῶν μίαν πρωταρχικὴν ἱκανότητα νὰ συνδυασθοῦν μεταξύ των. Ἄφου εἶνε δυνατὸν εἰς τὸν Θεὸν νὰ ἐβίῃ εἰς τὸ Δεχόμενον ἄρκετὸν ὕλικόν διὰ τὴν πραγματοποίησιν ὅλων τῶν μορφῶν, ἔπεται ὅτι τὸ Δεχόμενον εἶνε ἐσωτερικῶς κατάλληλον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ νοητοῦ Παραδείγματος. Εἰς δὲ τὸν Φίλητον (25 Α) ὁ Πλάτων ὑποδεικνύει ὅτι τὸ Ἄπειρον ἔχει ἐνότητα, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεώς του μεταλαμβάνει τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ Πέρατος.

Κατὰ ταῦτα βλέπομεν ὅτι οἱ μεταφυσικαὶ παράγοντες πρωταρχικῶς συγγενεύουν μεταξύ των ἀλλὰ συγχρόνως καὶ διαφέρουν. Ἐκαστος ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ εἶναι, τοῦ ὡς αὐτοτελῆς τοιοῦτος ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐν σχέσει πρὸς ὄλους τοὺς λοιπούς. Ἡ ἐσωτερικὴ συγγένεια τῶν μεταφυσικῶν παραγόντων ἐπιτρέπει νὰ θεωρήσωμεν αὐθαιρέτως ἓνα οἰονδήποτε ἐξ αὐτῶν ὡς ἀρχὴν ἐκ τῆς ὁποίας νὰ συναγάγωμεν ὄλους τοὺς λοιπούς. Ἐάν λάβωμεν ὡς ἀρετηρίαν τὸν Θεόν, δυναίμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὸ Ἄγαθόν ὡς τὸν σκοπὸν του, τὰς Μορφὰς ὡς τὰς ιδέας του, τὸ Δεχόμενον ὡς τὴν ἀρνησιν τοῦ εἶναι του. Ἐξ ἴσου καλῶς ὁμοίως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ λάβωμεν ὡς ἀρετηρίαν τὸ Ἄγαθόν, ὅπως πράττει τοῦτο ὁ Πλάτων εἰς τὴν Πολιτείαν καὶ νὰ θεωρήσωμεν ὄλους τοὺς ἄλλους παράγοντας παραγομένους ἐξ αὐτοῦ. Εἰς τὰ διάφορα τοῦ συγγράμματος ὁ Πλάτων θεωρεῖ ἓνα ἕκαστον ἐκ τῶν τελευταίων παραγόντων (πλὴν τοῦ Δεχομένου) ὡς τὸν ἀνώτατον· τὸ τοιοῦτον ἄρα σημαίνει, προφανῶς, ὅτι κανεὶς ἐξ αὐτῶν, λαμβανόμενος ὡς τοιοῦτος, δὲν εἶνε προγενέστερος τῶν ἄλλων, ἀλλ' εἶνε ὅλοι ὁμοίτιμοι ἐν τῇ συνυπαρξίᾳ αὐτῶν.

Εἶνε ὁμοίως ἐξ ἄλλου ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ συγγένεια δὲν ἐξου-

δετερώσει τὸν διακεκριμένον χαρακτήρα τῶν μεταφυσικῶν παραγόντων.

Κατ' οὐσίαν ἔχομεν τὸ αὐτὸ ζήτημα εἰάν θελήσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν σχέσιν τῶν δημιουργικῶν παραγόντων πρὸς τὸ δημιούργημα. Ἰσχυρίσθημεν ὅτι οὗτοι εἶνε συστατικά στοιχεῖα τοῦ τελευταίου τούτου· μῖς ἐπιτρέπεται ἄραγε νὰ προχωρήσωμεν ἀκόμη περισσότερο καὶ νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι τὸ εἶναι τῶν ἐξαντλεῖται εἰς τὴν ἰδιότητά των ταύτην ὡς συστατικῶν στοιχείων τοῦ πραγματικοῦ κόσμου—ὅτι δηλοῦντι οἱ δημιουργικοὶ παράγοντες εἶνε ἀπλῶς χαρακτηριστικαὶ ἀπόψεις τοῦ μικτοῦ καὶ ὡς τοιαῦται λαμβανόμεναι δὲν εἶνε παρὰ ἀφαιρέσεις; Βεβαίως τὸ τοιοῦτον ἀπομακρύνεται πολὺ ἀπὸ τὸν Φαίδωνα εἰς τὸν ὁποῖον ὑποστηρίζεται ὅτι ὁ κόσμος τῶν μορφῶν κέκτεται ἀπόλυτον ἄπειρον, ἀνεξάρτητον τοῦ κόσμου τῆς δόξης. Καὶ ὅμως, εἰάν θελήσωμεν νὰ ἀπαλλοιωθῶμεν ἀπὸ τὴν κατὰ παράδοσιν ἑρμηνείαν τοῦ τοῦ Πλάτωνος— ἡ ὁποία ἐστηρίχθη κυρίως ἐπὶ θεμελίων τὰ ὁποῖα μᾶς παρέχει ὁ Φαίδων— καὶ εἰάν μελετήσωμεν τοὺς διαλόγους χωρὶς καμμίαν προκαταλήψιν, ἰδίως τοὺς μεταγενεστέρους ἐξ αὐτῶν, θὰ πικύσῃ πλέον νὰ φαίνεται ὡς ἀπίθανος ἢ ὑπόθεσις τὴν ὁποῖαν πρὸ ὀλίγου ἐξεφάρμακν. Οἱ μεταγενεστέροι διάλογοι ὁμιλοῦν πολὺ περὶ τοῦ δημιουργήματος· τὸ νοητὸν καὶ τὸ αἰσθητὸν ἐνοῦνται πρὸς ἄλληλα. Συνεπῶς τὰ γενικά εἶνε δυνατόν νὰ θεωρηθοῦν ὄχι ὡς ἀνεξάρτητοι ὄντοτήτες, ἀλλ' ὡς τύποι ἐκφράζοντες τὴν σύστασιν τῆς κλάσεως τοῦ μικτοῦ. Ἡ ψυχὴ (καὶ ὁ θεὸς μετ' αὐτῆς) θὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς ἡ ζωὴ ἢ ὁποῖα κινεῖ τὸν κόσμον. («Ἡ Αἰτία ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ πράγματα» Φιλ. 30 Β). Τὸ Ἄγαθόν τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Πολιτείαν παρουσιάζεται εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πυραμίδος τοῦ εἶναι, θὰ εἶνε δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἀρχὴ τῆς ὀλοκληρώσεως, ὡς ὁ αἰτιώδης σύνδεσμος τοῦ πραγματικοῦ κόσμου. Ἐάν τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτω, τότε τὸ Ἄγαθόν δὲν θὰ εἶνε κατὶ εἰς τὸ ὁποῖον θὰ φθάσωμεν εἰάν ἀφήσωμεν ὀπισθὲν μᾶς τὸν πραγματικὸν κόσμον, ἀλλὰ θὰ εἶνε αὐτὴ ἡ ἀρχὴ ἢ ὁποῖα διαμορφώνει αὐτὸν εἰς κόσμον. Κατὰ ταῦτα ὁ πραγματικὸς κόσμος θὰ ἦτο ὅλος ὁ κόσμος, τὸ δὲ Ἄγαθόν, τὸ Πέρασ, ὁ θεός, τὸ Λεγόμενον, θὰ ἦσαν αἱ διάφοροι ἐν τῷ κόσμῳ κυριαρχοῦσαι τάσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν τότε πραγματικαὶ μόνον ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι χαρακτηρίζουν αὐτὸν ὄχι ὅμως καὶ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον.

Εἰς τὸ παρὸν σταῖδιον τῆς ἐρεῦνης δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δοθῇ λύσις εἰς τὸ πρόβλημα. Καὶ πράγματι τὸ ζήτημα δὲν εἶνε δυνατόν νὰ λυθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων· εἶνε μᾶλλον ζήτημα τῆς κατευθύνσεως τοῦ πνεύματος τοῦ Πλάτωνος ὡς ἐμφανίζεται τοῦτο εἰς τὴν γενικὴν αὐτοῦ ἐπιχειρηματολογία. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ γνώμη περὶ τοῦ Πλάτωνος ὡς ὑποστηρίζοντος τὸν ὑπερπέραν κόσμον εἶνε μονόπλευρος, διότι ὁ Πλάτων ὑπερασπίζεται καὶ τὸν ἑδῶ κόσμον. Τὸ νὰ παραδεχθῶμεν ὅμως τοῦτο δὲν σημαίνει καθόλου ὅτι δεχόμεθα ὅτι ὁ πραγματικὸς κόσμος ἐξικνέται τὴν κατάστασιν. Ἡ ἰδέα τοῦ ὑπερπέραν, τοῦ νὰ ὑπερβῶμεν τὸν δεδομένον κόσμον εἶνε ἕκ τῶν θεμελιωδῶν ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος. Λιὰ τὴν γνώσιν ἢ πείρα εἶνε ὅπως ἀναγκαῖος ἀλλ' ἄχι καὶ ἐπαρκής· ἡ πείρα εἶνε χρήσιμος διότι ὠθεῖ τὸν νοῦν πέραν τῶν ὁρίων του. Ὁμοίως αἱ μορφαὶ ὑποδεικνύονται ὑπὸ τῶν κατ' ἑκαστὸν πραγμάτων χωρὶς ὅμως νὰ ἐνασματοῦνται πλήρως εἰς αὐτά. Τὸ πραγματικὸν δὲν περιλαμβάνει τὸ ἰδιαικὸν, ἀπλῶς τὸ σκιαγραφεῖ. Ὁ Πλάτων προκρίξει τοὺς δημιουργικοὺς παρῶντας μὲ ἀμφιμερῆ φύσιν· εἶνε ταῦτοχρότως καὶ ἐνυπάρχοντες καὶ ὑπερβητικοί, ὑπάρχοντες ἐντὸς τοῦ δημιουργήματος, κέκτενται ὅμως καὶ ἰδίαν ζωὴν. Ὅτι τὸ τοιοῦτον πιθανὸν τὰ ἀποτελέῃ ἀντίρροπον εἶνε ἕκ τῶν θεμάτων· ὁ ἀμερόληπτος μελετητὴς ἀφείλει ἀπλῶς νὰ ὑποδείξῃ ὅτι καὶ αἱ δύο ἀπόψεις — εἴτε συμβιβάζονται εἴτε δὲν συμβιβάζονται — αποτελοῦν μέρος τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος, ἄχι τόσον διότι διατυπώνονται ῥητῶς εἰς αὐτὴν ὅσον διότι χρωματίζουσι τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ διείθεσιν. Ὅταν ὁ Πλάτων σκέπτεται τὸ πραγματικὸν ὡς ἀπόλυτον καὶ αὐτάρκες τότε ἐμφανίζει τοὺς δημιουργικοὺς παρῶντας ὡς ἀνεξαρτήτους· ὅταν ὁ Πλάτων σκέπτεται τὸ εἶναι ὡς συσχετικόν, τότε παρουσιάζει τοὺς δημιουργικοὺς παρῶντας ὡς ὑπάρχοντες εἰς τὸ δημιούργημα. Ὁ γρίφων φρονεῖ ὅτι αἱ δύο αὐταὶ ἐκδηλώσεις δὲν εἶνε ἀσυμβίβαστοι πρὸς ἀλλήλας· τὸ τοιοῦτον ὅμως εἶνε θέμα πού θὰ ἐξετασθῇ βραδύτερον. Εἰς τὸν μῦθον τοῦ Πολιτικοῦ, ὁ Θεὸς ἀποχαιρετῆ τὸν κόσμον καὶ κατόπιν ὁ Θεὸς ἐπιστρέφει εἰς τὸν κόσμον. Εἰς τὸν Φίληβον, εἰς ἕνα χωρίον ὁ Θεὸς ἀναφέρεται ὡς διακεκριμένος ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν πραγμάτων, εἰς ἄλλο χωρίον ὡς παρῶν ἐντὸς αὐτοῦ. (27 B, 30 B). Ἐχομεν τὴν ἀνο-

δον τοῦ φιλοσόφου ἐκ τοῦ σπήλαιου καὶ κατόπιν τὴν κάθοδον αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον. Ἐχομεν τὴν ἔκστασιν ἐκ τῆς θέας τοῦ ἀμιγοῦς Κάλου, καὶ ἔχομεν καὶ τὴν ἐρμηνείαν ὅλων τῶν καθ' ἕκαστον ὑπὸ τὸ φῶς τῆς θέας ταύτης. Ἐν συνόψει, ἔχομεν ἀμφότερα καὶ τὴν διαίκρισιν τῶν δημιουργικῶν παραγόντων ἀπὸ τοῦ δημιουργήματος ὡς καὶ τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους ἀναφορὰν. Καὶ οὕτω βλέπομεν ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν δύο κυριαρχοῦσα σχέσις εἶνε ἡ τῆς πολιτικότητος, ἐμφανίζουσα συγχρόνως τόσον ἔλξιν ὅσον καὶ ἀπωσιν.

* * *

Εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Πλάτωνος ὑπάρχει μιὰ ἐνότης, πολὺ λεπτοτέρα καὶ ὀλιγώτερον καταφανής, ἀπὸ τὴν ἐνότητα ἐνὸς λογικοῦ συστήματος: εἶνε ἡ ἐνότης μιᾶς πνευματικῆς προσωπικότητος. Ὑπάρχουν εἰς αὐτὸ τάσεις ποὺ κυριαροῦν, πνευματικαὶ διαθέσεις ποὺ διατηροῦνται ἀπ' ὀρχῆς μέχρι τέλους, ποὺ ἐνεργοῦν, ὄχι ὡς προϋποθέσεις—διότι δὲν διατυποῦνται—ποὺ καθορίζουν ὅμως τὴν ὑφὴν τῆς σκέψεως τοῦ καὶ τὴν φύσιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ. Τὰ τοιαῦτα δὲν εἶνε ἰδέαι ἀλλ' εἶνε ἡ πηγὴ τῶν ἰδεῶν τοῦ. Ἐχομεν ἐνώπιον ἡμῶν τὴν ἐνότητα μιᾶς ἐνεργείας, τὸν ἔρωτα καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν ποὺ ἀποτελοῦν τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Πλάτωνος. Εἶνε ἡ ἰσορροπία μεταξὺ διαφόρων καὶ ἰσοδυνάμων ἀντιθέτων τάσεων. Ὡς ἐκ τούτου μερικαὶ ἐκ τῶν ἀσυνεπειῶν τοῦ Πλάτωνος εἶνε κανονικαὶ ἀσυνέπειαι ἀπαντώμεναι εἰς ὄλοκληρον αὐτοῦ τὴν φιλοσοφικὴν σκέψιν, καὶ κατὰ τοῦτο, νοηταί. Ἀλλὰ πάλιν ἀσυνέπειαι παρουσιάζονται ὡς ἀσύνδεια πραγματικὰ γεγονότα καὶ εἶνε ἀνίγκη νὰ τὰς παραδεχθῶμεν ὡς τοιαύτας: ἡ γένεσις αὐτῶν εἶνε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα συνέπεια τῶν ἀπόψεων τοῦ Πλάτωνος τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνακρίβειαν τῆς διὰ τῶν λέξεων ἐκφραζομένης σκέψεως.

Εἰς τὴν μελέτην μας αὐτὴν ἠρξίσαμεν ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους διαλόγους τοῦ Πλάτωνος: δὲν τὸ ἐπράξαμεν διότι θεωροῦμεν τοὺς προγενεστέρους διαλόγους ὡς ὀλιγώτερον σπουδαίους, οὔτε διότι νομίζομεν ὅτι ὑφίσταται διαφορὰ τῶν ἀπόψεων μεταξὺ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν διαλόγων. Ὁ Πλάτων ἀρέσκεται νὰ λέγῃ ὅτι ἡ πρόοδος εἰς τὴν κατανόησιν συνίσταται εἰς τὸ νὰ εὕρισκῃ κανεὶς «τὰ διατά»

(τὸν λόγον) τῆς ἀληθοῦς δόξης. Οἱ μεταγενέστεροι διάλογοι ἀρχίζουν μὲ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν προγενεστέρων καὶ παρέχουν καὶ τοὺς λόγους πρὸς ὑποστήριξιν των. Εἶνε τοῦτο ἡ πρόοδος κατὰ μῆκος τῆς τετμημένης γραμμῆς τῆς γνώσεως, ἀπὸ τῆς δόξης εἰς τὸν λόγον. Ὑποστηρίζομεν συντεπῶς τὴν ἀποψιν ὅτι ἡ φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος ἔχει συνοχήν καὶ συνέχειαν ἢ ὅποια συμβαδίζει μὲ πρόοδον μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐμβάθυνσιν καὶ τὴν γενικότητα, μὲ κάποιαν δὲ ἀπώλειαν ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτῆρα τοῦ συγκεκριμένου.

Συνήθως οἱ πραγματευόμενοι περὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος τοποθετοῦν τὴν περὶ τῶν ἰδεῶν θεωρίαν εἰς τὸ κέντρον. Ἡ παραῦσα μίλητος δὲν συμμερίζεται τὴν ἀποψιν ταύτην. "Ὅχι διότι νομίζομεν ὅτι ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν εἶνε μὴ-Πλατωνική, οὔτε καὶ ὅτι αὕτη δὲν εὐρίσκειται εἰς τὸ κέντρον τῆς πλατωνικῆς σκέψεως. Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν εἶνε μέρος ἐνὸς εὐρυτέρου σχεδιαγράμματος τὸ ὅποιον καθίσταται φανερόν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους διαλόγους. Εἰς ἄλλην ἡμῶν πραγματείαν θὰ προσπαθήσωμεν νὰ παρουσιάσωμεν τὸ γενικὸν σχεδιάγραμμα (συνιστάμενον εἰς τὴν θεωρίαν τῶν μεταφυσικῶν παρὰ γόντων) καὶ κατόπιν νὰ τοποθετήσωμεν ἐντὸς αὐτοῦ τὴν θεωρίαν τῶν ἰδεῶν. Οὔτω ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν θὰ ἐκτεθῆ ὡς καταλαμβάνουσα εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Πλάτωνος τὴν θέσιν συντεπείας μᾶλλον παρὰ τὴν θέσιν προὑποθέσεως, ὡς μία ἐπεξήγησις τῶν ἐννοιῶν τοῦ καθωρισμένου, τοῦ αὐτάρκους, τοῦ ἑν-ἑαυτῷ αἱ ὅποια εἶνε γενικαὶ κατηγορίαι τοῦ πραγματικοῦ. Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους διαλόγους δὲν ἐγκαταλείπεται ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν ἀλλὰ διατυπῶνται ἐκ νέου ὑπὸ τὸ φῶς τῶν γενικῶν ὄρων.

Σημαίνει ἄρα γε τοῦτο ὅτι ἡ σκέψις τοῦ Πλάτωνος δὲν ὑφίσταται καμμίαν μεταβολήν; "Ὅχι—ἢ μᾶλλον, ναι καὶ ὄχι. Ἐὐὸ ζήτημα εἶναι ὁ Πλάτων μετέβαλε ἢ δὲν μετέβαλε γνώμην δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τεθῆ ὡς ζήτημα ἀπλῆς ταυτότητος ἢ διαφορᾶς μεταξὺ τῶν προγενεστέρων καὶ τῶν μεταγενεστέρων αὐτοῦ ἔργων. Ἐὰν ἦτο τοῦτο παρὰ πολὺ ἀπλοῦς τρόπος τοῦ νὰ διατυπώσωμεν τὸ πρόβλημα. Πάντως ἔχομεν τὴν μεταβολὴν ἢ ὅποια συνίσταται εἰς ἐπέκτασιν — εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσωμεν ἰδέας εὐρυτέρας γενικότητος, καὶ ὑποθέσεις ἀκόμη τελειωτικώτερας, ἀνωτέρας σπουδαιότητος. Ἐχομεν τὴν ἀλλαγὴν ἢ ὅποια

συνίσταται εἰς τὴν μετατόπισιν τῆς ἐμφάσεως· ὅπως τοῦτο συμβαίνει, ἐπὶ παραδείγματι, ὅταν συγγραφεὺς τις ἐπιστρέφων εἰς παλαιότερας τοῦ ιδέας τὰς ὁποίας εἶχεν ἁπλῶς ὑπενιχθῆ προηγουμένως, ἀντιλαμβάνεται ἤδη τὴν σημασίαν των καὶ ἀποδίδει εἰς αὐτὰς σπουδαιότεραν ἐνέργειαν ἐντὸς τοῦ μεταφυσικοῦ πλαισίου. Ἡ πιθανὸν νὰ χρησιμοποιῆ αὐτὰς ἁπλῶς εἰς διάφορον κύκλον ἐνοιῶν. Οὕτω εἶνε ἐπίσης ἐνδεχόμενον νὰ σκέπτεται ἐκ νέου παλαιὰς θεωρίας ὑπὸ τὸ φῶς νεωτέρας πείρας καὶ μεγαλειτέρας ὠριμότητος. Κατ' ἀναλογίαν, εἶνε δυνατὸν ἄλλαι ιδέαι νὰ περιπέσωσιν εἰς ἀσημότητα· εἶνε μάλιστα ἐνδεχόμενον νὰ παρουσιασθῆ καὶ γενικὴ τις ἀπώλεια εἰς ζωηρότητα. Τέλος, ἔχομεν τὴν ἀλλαγὴν ἣ ὁποία ὠρισμένως συνίσταται εἰς τὴν παραδοχὴν νέων ἀπόψεων ἀσυμβιβάστων πρὸς τὰς παλαιάς. Ὅλας αὐτὰς τὰς φάσεις τῆς ἀλλαγῆς εἶνε δυνατὸν νὰ τὰς διακρίνωμεν εἰς τὴν σκέψιν τοῦ Πλάτωνος λαμβανομένην κατὰ τὴν ιστορικὴν αὐτῆς ἐξέλιξιν. Καίτοι ὅμως εἶνε ἀλλαγαὶ δὲν διασποῦν τὴν ἐνότητα τῆς σκέψεώς του καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον μετατρέπουν αὐτὸν εἰς διπλὴν προσωπικότητα — εἰς Σωκράτην-Πλάτωνα ἢ Πυθαγόραν-Πλάτωνα.

Αἱ ἀλλαγαὶ αὐταὶ δὲν λαμβάνουν χώραν κεχωρισμένως ἀλλὰ ὅλαι ταυτοχρόνως ὡς μορφαὶ μιᾶς καὶ μόνης συνεχοῦς ἀλλαγῆς. Ὅταν ὁ νοῦς εὐρίσκειται ἐν ἐνεργείᾳ, κινεῖται πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Ἡ τοιαύτη κίνησις εἶνε πολυσύνθετος, συγχρόνως ὅμως καὶ συνεχῆς· ἀκριβῶς ὅπως ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς μιᾶς προσωπικότητος ἣ ὁποία εἰς τὴν ἐνότητά της παρέχει τόπον τόσον διὰ τὴν ἀντίθεσιν ὅσον καὶ διὰ τὴν ὁμοιότητα. Ἐπὶ πλέον, οἷοσδήποτε στοχαστῆς εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ ἠρῦσθῃ διάφορα πράγματα ἐκ τῶν πνευματικῶς συγχρόνων ἢ καὶ τῶν προγενεστέρων του· ἰδίως δὲ κατὰ τὰ πρῶτα στάδια τῆς πνευματικῆς του ζωῆς δυνατὸν νὰ ἦτο καὶ μαθητῆς καὶ νὰ ἀπέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν του μόλις πολὺν καιρὸν ἀφοῦ ἐπέρασεν ἡ νεότης του. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ὅ,τι καὶ εἴαν παρέλαβεν ὁ μέγας στοχαστῆς τὸ ἕκαμε ἰδικόν του, τὰ δὲ προσωκρατικὰ καὶ σωκρατικὰ στοιχεῖα εἰς τὴν σκέψιν τοῦ Πλάτωνος εἶνε μέρος τοῦ Πλατωνισμοῦ· μόλις παραληφθέντα διελύθησαν καὶ ἀνεσχηματίσθησαν σύμφωνα πρὸς τὸν ἀτομικὸν τύπον τοῦ πνεύματος τοῦ Πλάτωνος.